Push en pull factoren voor vestiging van HAIO's en afstuderende huisartsen in de huisartsenpraktijk

Haio: Coenen Lieselotte , U.A.
Promotor: PEREMANS Lieve , U.A.
Praktijkopleider: VAN BYLEN Sylvie , VAN DINTHER Joost , VANDECASTEELE Lise , VANDEROOST Filip , VERCAUTEREN Roeland

Context: Het huisartsentekort in Vlaanderen is een gekend en veelbesproken probleem. Zowel de patiënten, die geen huisarts in de regio vinden of langer moeten wachten alvorens ze terecht kunnen, als de artsen die een hoge werkdruk ervaren, voelen de gevolgen van dit tekort. Verschillende huisartsenpraktijken ondervinden moeilijkheden bij het zoeken van een nieuwe huisarts-in-opleiding (HAIO) of collega. Het gebrek aan huisartsen wordt ook ervaren in tweede en derde lijn. Statistieken van de Planningscommissie tonen aan dat er momenteel in Vlaanderen voldoende erkende huisartsen werkzaam zijn in de eerste lijn. In bepaalde regio's is er wel een relatief tekort aan huisartsen per aantal inwoners. Het aantal HAIO's blijft de laatste jaren toenemen. Deze groei blijkt echter onvoldoende om deze regionale relatieve tekorten tegen te gaan en de uitstroom van huisartsen te compenseren. In de literatuur is onderzoek naar de reden waarom jonge huisartsen zich vestigen in bepaalde praktijken en regio's beperkt. Het is niet geweten waarop HAIO's en recent afgestudeerde huisartsen zich baseren in hun beslissingsproces. Daarom lijkt het ons zinvol deze factoren in kaart te brengen, zodat hierop ingespeeld kan worden in de huisartsarme gebieden.

Onderzoeksvraag: Hoe maken beginnende huisartsen en HAIO's een keuze om zich te vestigen in een bepaalde regio en praktijk?

Methode: We namen in de periode van januari 2025 tot en met april 2026 individuele semigestructureerde interviews af bij HAIO's verbonden aan de Vlaamse universiteiten en jonge huisartsen, die maximaal 3 jaar werkzaam waren in een huisartsenpraktijk in Vlaanderen. Aan de hand van een topiclijst, opgesteld op basis van literatuuronderzoek en tussentijdse analyse van eerdere interviews, werd hun keuzeproces om zich te vestigen in een bepaalde praktijk en regio in kaart gebracht. In deze masterproef werden ook motiverende en afstotende aspecten van huisartsarme zones bevraagd alsook als positief ervaren beleidsvormen.

Resultaten: We konden 10 geschikte huisartsen(-in-opleiding) interviewen. De deelnemers waren uitsluitend vrouwen, waarvan een meerderheid HAIO was, verbonden aan de Universiteit Antwerpen. Hun redenen om zich al dan niet te vestigen in een praktijk of regio konden in vier topics onderverdeeld worden, namelijk: praktijkorganisatie, agenda-indeling/uurrooster, logistiek/locatie, en samenwerking/visie.

Conclusie: Deze interviewstudie leverde inzicht in het keuzeproces om zich al dan niet te vestigen in een bepaalde praktijk en regio. Jonge collega's hechten meer belang aan een goed contact tussen collega's met ruimte voor flexibiliteit in het werkschema en het hebben van eenzelfde visie op vlak van de huisartsgeneeskunde dan aan financiële tegemoetkomingen. Werken in huisartsarme en rurale zones tijdens stages blijkt een belangrijke factor om in deze regio's nieuwe collega's aan te trekken.